

Pelgrims van de hoop

Paus Franciscus heeft als motto voor het jubeljaar dat met Kerstmis gekozen: pelgrims van de hoop. Een motto dat heel goed past bij onze situatie, waarin hoop niet vanzelfsprekend is en dus hard nodig. In de advent kunnen we ons voorbereiden op dat Jubeljaar en nadenken wat het betekent dat we pelgrims van de hoop zijn

Paulus noemt aan het eind van zijn bekende hooglied van de liefde: geloof, hoop en liefde. In onze traditie zijn dat de drie deugden geworden die ons bij uitstek tot God brengen. Al vroeg zijn ze ook voorgesteld als drie zussen. De Franse dichter Ch. Péguy speelt in zijn lange gedicht over de hoop met dat beeld van de drie zussen. Twee zijn er groot: het geloof en de liefde. De hoop is het kleine zusje dat tussen haar twee grote zussen in loopt en stevig de handen van die twee vasthoudt. We zijn al gauw geneigd om aan te nemen dat de twee grote zussen hun kleine zusje leiden en haar de weg wijzen. Maar niets is minder waar, zegt Péguy. Het kleine zusje trekt haar grote zussen mee de toekomst in.

Hoe graag we dat ook zouden willen, wij kunnen die toekomst niet in zijn geheel zien. Telkens ontdekken we dat er onverwachte gebeurtenissen plaats vinden die ons verrassen en overvallen. De meesten van ons hadden toch niet de oorlogen verwacht die nu gevoerd worden in Oekraïne en het Heilig Land. We kunnen hoogstens een klein stukje vooruit kijken.

John Henry Newman heeft dat mooi verwoord in het gedicht *Leid lieflijk licht* dat hij na een bijna dodelijk ziekbed schreef.

Leid, lieflijk licht, temidden van het duister dat mij omringt,
Leid jij mij voort!
De nacht is donker, en ik ben ver van huis
leid jij mij voort!
richt jij mijn voet; ik vraag niet om te zien
de verre horizon— één stap genoeg voor mij.

We beginnen de advent met een aansporing van Jezus om in dreigende omstandigheden niet te schuilen, maar ons op te richten. Op de tweede zondag horen we de oproep onze kronkelige paden recht te maken, de ruwe wegen te vereffen. Op zondag *Gaudete*, de derde zondag, zegt Johannes dat wij gedoopt zullen worden met Geest en met vuur. Op de laatste zondag prijst Elisabeth Maria zalig omdat zij geloofd heeft.

Als we Maria beschouwen als het voorbeeld voor alle gelovigen, dan kunnen we in de evangelie lezingen van de advent een proces ontdekken, waarin we stap voor stap, toegaan of zelfs toewerken naar Kerstmis en zo pelgrims van de hoop kunnen worden. Een proces waarin ook duidelijk wordt dat het niet om een goedkope of vluchtige hoop gaat. Daarom zingen we in elke viering en bij elke stap

Wanneer Péguy aan het eind van het gedicht de hoop ‘een klein meisje van niks’ noemt, en daar aan toevoegt ‘in de wereld gekomen op kerstmis van het vorig jaar’ dan doet hij een diepzinnige uitspraak. Voor ons is de hoop ten diepste verbonden aan de menswording Gods, die wonderbare ruil waarin God klein en arm wordt om ons groot en rijk te maken.

De kleine hoop
Charles Peguy (1873-1914)
(fragmenten)

Het geloof waar ik het meest van houd, zegt God, dat is de hoop

Wat me verbaast, zegt God, dat is de hoop
Ik kom er niet over uit
Die kleine hoop, dat kleine meisje hoop.

De kleine hoop gaat tussen haar grote zussen
Een die getrouwd is, de ander die een moeder is
En men let alleen maar op die twee grote zussen, links en rechts
En men let niet op de middelste, de kleine die verdwijnt in hun rokken.
En men denkt dat die twee groten de kleine bij de hand meenemen
Maar het is die kleine die de groten mee trekt.

Dat kleine meisje van niks: zij alleen draagt die anderen
door alle omstandigheden heen.
Het geloof ziet wat er is, zij wat er zal zijn.
De liefde bemint wat er is, zij wat er zal zijn.

Zoals de ster de drie koningen uit het Oosten
naar de kribbe van mijn Zoon heeft geleid,
zo ook zal dit trillend vlammetje leiden.
Een vlammetje dwars door de donkerste duisternis
Een dansend vlammetje
dat de stroperigheid van de wereld heeft doorstaan,
Een trillend vlammetje
dat de stroperigheid van de tijd heeft doorstaan.
Een angstig vlammetje

dat de stroperigheid van de nachten heeft doorstaan.
Een vlammetje dat onmogelijk te pakken is.
Een vlammetje dat onmogelijk uit te blussen is
door de adem van de dood.

Het geloof is een trouwe echtgenote.
De liefde is een warme moeder, met een vol hart.
De hoop is een klein meisje van niks
in de wereld gekomen op Kerstmis van het vorig jaar.